

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та виявлення академічного плагіату
у Миколаївському національному аграрному університеті

Положення розглянуто та ухвалено
на засіданні вченої ради МНАУ
від «27» жовтня 2015 р., протокол № 3
(з доповненнями згідно рішення вченої ради
МНАУ від «02» лютого 2016 р., протокол № 6)

Миколаїв

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Миколаївському національному аграрному університеті (далі – Положення) розроблене відповідно до ст. 32 Закону України «Про вищу освіту» (від 01 липня 2014 № 1556-VII), де зазначено, що вищі навчальні заклади зобов'язані вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності а також відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» (від 23 грудня 1993 року № 3792 – XII), інших нормативних документів та Статуту Миколаївського національного аграрного університету.

1.2. Це Положення розроблене з врахуванням досвіду Національного університету «Києво-Могилянська академія», Вінницького національного аграрного університету, Сумського державного університету та інших ВНЗ, з метою запобігання поширення та виявлення плагіату в наукових роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів та форм навчання, аспірантів, докторантів; підвищення рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень; розвитку навичок коректної роботи з джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійної та індивідуальної творчої роботи при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

2. Визначення понять

2.1. *Автор* - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір (ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

2.2. *Здобувачі вищої освіти* – особи, які навчаються у вищому

навчальному закладі на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (ст. 1 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII).

2.3. *Твір* – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному web-сайті університету (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), дипломна робота (проект), курсова робота (проект), реферат, есе, контрольна робота, тощо).

2.4. *Плагіат* – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

2.5. *Плагіат академічний* – навмисне відтворення науково-педагогічним працівником, докторантом, аспірантом, здобувачем вищої освіти у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора.

Різновиди плагіату:

- видання виконаної роботи іншого автора за свою без внесення в неї жодних змін та належного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою без внесення в запозичене жодних змін та належного оформлення цитування;
- представлення суміші власних та запозичених аргументів без належного цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зокрема парафраза, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання із різних джерел без внесення в нього правок, посилань на авторів та

«маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

2.6. *Цитата* – порівняно короткий уривок з наукового, методичного або будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження, зафіксувати аналогічні рішення для подальшої модернізації, продемонструвати попередні результати досліджень інших авторів або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні. (ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792 - XII).

3. Профілактичні заходи щодо запобігання та виявлення академічного плагіату

3.1. Наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники університету, співробітники, що здійснюють науково-методичну діяльність, здобувачі вищої освіти всіх рівнів та форм навчання, аспіранти та докторанти, шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених в цьому Положенні беруть на себе відповідальність щодо: коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; порушення загальноприйнятих правил цитування.

3.2. Всі науково-методичні праці наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників підлягають публікації в репозиторії університету.

3.3. З метою стимулювання здобувачів вищої освіти усіх рівнів та форм навчання до самостійного виконання письмових робіт у Миколаївському національному аграрному університеті є обов'язковими такі заходи:

- захист дипломних робіт (проектів) проводити публічно;
- результати досліджень дипломних робіт (проектів) підлягають обговоренню на наукових конференціях та повинні бути представлені у вигляді тез, а також наукових статей в університетських та інших наукових

виданнях, зокрема фахових;

- результати наукових досліджень систематично заслуховуються на засіданнях кафедр, науково-методичних семінарах, засіданнях наукових студентських гуртків, товариств молодих вчених, круглих або дискусійних столів тощо.

3.4. Профілактика плагіату в університеті здійснюється шляхом:

- публікації науково-методичних праць наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, а також здобувачів вищої освіти в репозиторії університету;

- формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у письмових роботах;

- запровадження на факультетах університету спеціальних дисциплін з основ наукового-дослідницької роботи, де приділяється значна увага коректному використанні у роботах інформації з інших джерел задля уникнення плагіату, правилах опису джерел та оформлення цитувань;

- розміщення цього Положення та інших документів щодо запобігання та виявлення плагіату на офіційному сайті університету.

4. Порядок подання на перевірку та застосування комп'ютерної системи порівняльного аналізу електронних текстів дипломних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти.

4.1. При наданні на кафедру (науковому керівнику) друкованого варіанту дипломної роботи (проекту), здобувачі вищої освіти усіх форм навчання, заповнюють і підписують заяву за встановленою формою (**додаток 1**), якою підтверджується факт відсутності в письмовій роботі запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями, та факт поінформованості про відповідальність у випадку виявлення плагіату.

4.2. Для перевірки на плагіат подається електронний варіант дипломної роботи (проекту), ідентичний за змістом та оформленням друкованому

варіанту. Оформлення дипломної роботи (проекту) має відповідати вимогам щодо її написання відповідно до методичних вказівок.

4.3. Електронний варіант дипломної роботи (проекту) надається особисто здобувачем вищої освіти разом з прошитим та підписаним науковим керівником і здобувачем вищої освіти друкованим варіантом дипломної роботи (проекту) за адресою: Головний навчальний корпус, вул. Паризької комуни, 9 – каб. № 120. Електронний та друкований варіант дипломної роботи (проекту) для перевірки на плагіат подається за 10 робочих днів до початку роботи екзаменаційної комісії.

4.4. Електронний варіант дипломної роботи (проекту) здається на диску типу CR-V, на конверті якого вказуються тема дипломної роботи (проекту), прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти і наукового керівника, ставляться їх підписи, зазначається рік захисту дипломної роботи (проекту). При цьому, здобувач вищої освіти та науковий керівник несуть повну відповідальність за зміст електронного варіанту та його ідентичність друкованому варіанту дипломної роботи (проекту). Електронний варіант здається на перевірку одним файлом Microsoft Office Word (розширення – doc, docx), назва файлу містить повністю вказані прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти.

4.5. Відмітка про результат проходження перевірки на плагіат (загальний відсоток плагіату по базі та відсоток співпадіння з конкретною дипломною роботою (проект)) проставляється відповідальною особою у зведеному реєстрі і подається до ректорату та в деканати відповідних факультетів.

4.6. Деканати факультетів, не пізніше 20 календарних днів до початку роботи екзаменаційної комісії, надають відповідальному за перевірку на плагіат дипломних робіт (проектів) копії наказів (додатків до наказів) про затвердження тем дипломних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти, що допущені до захисту, а також графік їх захисту.

5. Критерії оцінювання плагіату в дипломних роботах (проектах)

5.1. У результаті перевірки дипломної роботи (проекту) комп'ютерною системою порівняльного аналізу максимальне співпадіння електронних текстів з іншою дипломною роботою (проектом) не повинно перевищувати 50%.

6. Відповідальність за плагіат

6.1. Наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники, що публікують наукові та навчально-методичні праці, несуть особисту відповідальність за:

- коректність роботи із джерелами інформації;
- дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;
- порушення загальноприйнятих правил цитування.

6.2. Наукові керівники дипломних робіт (проектів) та здобувачі вищої освіти всіх форм навчання несуть відповідальність за подання письмової роботи для перевірки системою порівняльного аналізу електронних текстів дипломних робіт (проектів), у порядку визначеному даним Положенням.

6.3. Факт академічного плагіату у дипломних роботах (проектах) здобувачів вищої освіти може бути констатований комісією, створеною розпорядженням декана факультету, а у творах наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, здобувачів наукового ступеня – комісією, створеною на підставі розпорядження проректора з наукової роботи.

6.4. Результати перевірки на наявність академічного плагіату у дипломних роботах (проектах) враховуються ректоратом при укладанні трудових угод з науково-педагогічними працівниками.

6.5. Науковим керівникам в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням здобувачів вищої освіти та на всіх етапах виконання дипломних робіт (проектів) контролювати й попереджувати факти плагіату.

6.6. Завідувачам кафедр в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням науково-педагогічних працівників та співробітників, що займаються науково-методичною діяльністю на умовах сумісництва.

7. Порядок подання апеляції та її розгляд

7.1. У випадку незгоди з висновком комп'ютерної системи порівняльного аналізу електронних текстів дипломних робіт (проектів) щодо встановленого факту плагіату (компіляцій), автор має право у триденний термін з моменту виявлення плагіату, подати письмову апеляційну заяву на ім'я першого проректора.

7.2. Для розгляду апеляційної заяви здобувача вищої освіти створюється апеляційна комісія, персональний склад якої формується розпорядженням першого проректора з найбільш досвідчених та авторитетних науково-педагогічних працівників відповідних кафедр (загальний склад не більше 5 осіб). Секретарем комісії призначається працівник навчального відділу університету.

7.3. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу розпорядження першого проректора про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

7.4. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з розривом не більше трьох робочих днів.

7.5. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, дипломна робота (проект) якої розглядається апеляційною комісією.

7.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату у дипломних роботах (проектах) здобувачів

вищої освіти зберігаються у деканатах.

8. Прикінцеві положення

8.1. Положення вводиться в дію з дня його затвердження наказом ректора.

8.2. Зміни та доповнення до Положення у разі потреби можуть вноситися наказом ректора або наказом ректора за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету.

8.3. Дія Положення скасовується наказом ректора за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету.

Погоджено:

Перший проректор

Д.В. Бабенко

Проректор з наукової роботи

О.Є. Новіков

Провідний юрист

В.Д. Соколік

ЗАЯВА**щодо самостійності виконання письмової роботи**

Я, П. І. Б., здобувач вищої освіти (форма навчання, факультет, курс, група) заявляю: моя дипломна робота (проект) на тему (назва роботи), виконана самостійно і в ній відсутні елементи академічного плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, а також із захищених раніше дипломних робіт (проектів) та інших письмових робіт, кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску дипломної роботи (проекту) до захисту та застосування дисциплінарних заходів.

Дата

Підпис